

ELEMENTI SIGURNOSTI U LOVOVIMA

Strah, Monika

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:112073>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-21**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Veleučilište u Karlovcu
Odjel Sigurnosti i zaštite
Stručni studij sigurnosti i zaštite

Monika Strah

Elementi sigurnosti u lovovima

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2019

Karlovac University of Applied Sciences

Safety and Protection Department

Professional undergraduate study of Safety and Protection

Monika Strah

Elements of hunting safety

Final paper

Karlovac, 2019

Veleučilište u Karlovcu
Odjel Sigurnosti i zaštite
Stručni studij sigurnosti i zaštite

Monika Strah

Elementi sigurnosti u lovovima

ZAVRŠNI RAD

Mentor:Marko Ožura, dipl.ing., v.pred.

Karlovac, 2019

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
KARLOVAC UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCE
Trg J. J. Strossmayera 9
HR-47000, Karlovac, Croatia
Tel. +385 - (0)47 - 843 - 510
Fax. +385 - (0)47 - 843 - 579

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

Stručni studij: Sigurnost i zaštita

Usmjerenje: Zaštita na radu

Karlovac, 2019

ZADATAK ZAVRŠNOG RADA

Student: Monika Strah

Matični broj: 0415611071

Naslov: **Elementi sigurnosti u lovovima**

Opis zadatka:

U radu uvodno treba opisati načine lova i opasnosti koje proizlaze na samog lovca i ostale sudionike u lovu. U središnjem djelu rada kroz dostupnu literaturu dati rješenja ili prijedloge zaštite kroz elemente sigurnosti.

Koristiti stručnu i znanstvenu literaturu te pravilno citirati sve literaturne jedinice korištene u radu.

Zadatak zadan:

Rok predaje rada:

Predviđeni datum obrane:

07 / 2019

09 / 2019

10 / 2019

Mentor:

Predsjednik Ispitnog povjerenstva:

Marko Ožura; dipl.ing; v.pred.

SAŽETAK

Lov kao djelatnost datira od kamenog doba. Danas lovstvo nije samo hobi i rekreacija, već ozbiljna gospodarska djelatnost. Stoga ćemo u ovom radu sagledati lovstvo kroz elemente sigurnosti odnosno koje opasnosti nastaju u lovu, te kako spriječiti njihov nastanak.

U prvom dijelu rada upoznat ćemo se s pravnom regulativom i načinima lova. Potom problematiku opasnosti u lovu, te elemente zaštite u lovu.

Ključne riječi: lov; načini lova; opasnosti u lovu; elementi zaštite u lovstvu.

ABSTRACT

Hunting as an activity dates back to the Stone Age. Today, hunting is not just a hobby and recreation, but a serious economic activity. Therefore, in this paper, we will look at hunting through the elements of safety, or what are the dangers of hunting, and how to prevent their occurrence.

In the first part of the paper, we will be introduced to the legal regulations and methods of hunting. Then the problem of hunting hazards and the elements of hunting protection.

Keywords: hunting; hunting methods; hunting hazards; elements of protection in hunting.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Pravna regulativa	2
1.1.1. <i>Zakon o lovstvu (NN 99/2078)</i>	2
1.1.2. <i>Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovu (NN 70/2010)</i>	8
2. NAČINI LOVA	12
2.1. Pojedinačni lov	13
2.2. Skupni lov	15
3. OPASNOSTI U LOVU	18
3.1. Opasnost od nepravilnog rukovanja i uporabe oružja	18
3.2. Pravila lova i sigurnosne mjere u lovu	22
4. ELEMENTI ZAŠTITE	26
4.1. Lovnotehnički objekti	26
4.2. Prsluci	30
5. ZAKLJUČAK	31
LITERATURA	32
POPIS PRILOGA	33
Popis slika	33
Popis tablica	33

1. UVOD

Lov na divljač datira kao jedna od najstarijih ljudskih djelatnosti neophodnih za prehranjivanje plemena još od kamenog doba, kada su sredstva lova bili kamene sjekire i koplja, te izrada primitivnih klopki poput kopanja jama.

Tako se od lova, jedne primitivne djelatnosti čovjeka za preživljavanjem, odnosno prehranjivanjem kroz povijest do danas razvilo lovstvo kao gospodarska djelatnost, koja je usko povezana s poljoprivredom, šumarstvom i industrijom. Iako se lovstvo često smatra sinonimom za lov, lov je ustvari grana lovstva.

Danas je lovstvo sveobuhvatni naziv za metode i načine uzgoja, zaštite i lova divljači. Kao takav obuhvaća djelatnosti poput traženja i promatranja divljači, prebrojavanja i slijeđenja divljači, prihranjivanja i uzgoja divljači, odstrjela i hvatanja žive divljači, te puštanja uzgojene divljači u lovišta [1].

Krovna organizacija lovstva u Republici Hrvatskoj je Hrvatski lovački savez (HLS). Osnovni cilj Hrvatskog lovačkog saveza je djelovanje na području lovstva koje se kao gospodarska i zaštitna djelatnost očuvanja biološke i ekološke raznolikosti usklađuje odnosima zasnovanim na gospodarenju s divljači unutar lovišta i drugih lovnih i izvanlovnih površina Republike Hrvatske gojidbom, zaštitom, lovom i iskorištavanjem divljači, očuvanjem njezina prirodnog staništa, njegovanjem lovačke etike i običaja, te zaštitom prirode i ljudskog okoliša.

Hrvatski lovački savezu u svrhu ostvarenja svojih osnovnih ciljeva surađuje s nadležnim državnim tijelima i uredima Republike Hrvatske, te znanstvenim, obrazovnim i drugim ustanovama, javnim i privatnim poduzećima [2].

Stoga lovstvo je jedna gospodarska i zaštitna djelatnost u svim segmentima svoga rada treba zadovoljavati sigurnost pri obavljanju svoje osnovne djelatnosti.

Elementi sigurnosti je tema ovog završnog rada, te će bit raspravljano o pravnoj regulativi iz područja lovstva, opasnostima pri lovu, te samim elementima sigurnosti u lovstvu.

Sl. 1. Logo Hrvatskog lovačkog saveza [2]

1.1. Pravna regulativa u lovstvu

1.1.1. Zakon o lovstvu (NN 99/2018)

Zakonom o lovstvu pravno se uređuje gospodarenje lovištem i divljači, čime pojam gospodarenja obuhvaća uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači. Gospodarenje lovištem i divljači prema ovom Zakonu ima gospodarsku, turističku i rekreativnu funkciju, kao i funkciju zaštite i očuvanja biološke raznolikosti i ekološke ravnoteže prirodnih staništa, divljači i divlje flore i faune. Sami cilj ovog Zakona je osigurati održivo gospodarenje populacijama divljači i njihovih staništa na način i u okviru kojim se trajno unapređuje vitalnost populacije divljači, proizvodna sposobnost staništa i biološka raznolikost, čime se postiže ispunjavanje funkcija koje obuhvaća gospodarenje lovištima i divljači [3].

Ovaj se Zakon primjenjuje na divljač, odnosno na životinjske vrste koje slobodno žive u prirodi, na površinama namijenjenim za uzgoj ili intenzivni uzgoj

i razmnožavanje u svrhu lova i korištenja, te se prema ovom Zakonu divljač dijeli na krupnu i sitnu divljač, čime se sitna dijeli na pernatu i dlakavu divljač.

Također da bismo bolje razumjeli tematiku ovog rada, potrebno se upoznati s važnim pojmovima lovstva iz Članka 7. ovog Zakona, a to su:

- lovac – osoba koja ima važeću lovačku iskaznicu;
- lovna godina – razdoblje od 1. travnja tekuće godine do 31. ožujka iduće godine;
- lovnik – ovlaštena osoba koju lovoovlaštenik odredi za planiranje i organiziranje lova;
- lovoovlaštenik ili ovlaštenik prava lova – pravna ili fizička osoba koja je stekla pravo lova na temelju ovoga Zakona;
- lovočuvar – osoba koja ima važeću značku i iskaznicu lovočuvara, koja čuva lovište i obavlja druge poslove na uzgoju, zaštiti, lovu i korištenju divljači i njezinih dijelova;
- lovište – određena površina zemljišta koja je zaokružena prirodna cjelina u kojoj postoje ekološki i drugi uvjeti za uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova;
- lovnogospodarski planovi – lovnogospodarska osnova, program uzgoja divljači, program zaštite divljači i njihove revizije;
- ocjenjivač trofeja divljači – osoba koja ima položen ispit za ocjenjivača trofeja divljači;
- ograđeno lovište – lovište površine veće od 1000 ha, ograđeno prirodnim (rijeke, jezera, velike vodene površine, more i sl.) ili umjetnim (ograde, građevine i sl. uređaji) preprekama koje sprječavaju ili znatno umanjuju mogućnost da tu površinu napusti divljač koja se u njemu uzgaja, štiti i lovi;
- otvoreno lovište – lovište u kojem je omogućena nesmetana dnevna i sezonska migracija divljači;
- pravo lova – ovlast da se na određenoj površini zemljišta i voda provode radnje uzgoja, zaštite, lova i korištenja divljači i njezinih dijelova;
- trofej divljači – dijelovi divljači uređeni za čuvanje i ocjenjivanje;

- vrhunski trofej divljači – trofej ocijenjen većim brojem bodova od najjačeg evidentiranog trofeja (prvaka) pojedine vrste divljači u Republici Hrvatskoj;
- uzgajalište divljači – lovište površine veće od 100 ha, a manje od 2000 ha vlastitog zemljišta, ograđeno ogradom ili sličnom građevinom ili prirodnim preprekama;
- vlasnik lovišta – vlasnik zemljišta koji je stekao pravo ustanovljenja privatnog lovišta;
- zajedničko lovište – lovište ustanovljeno na zemljištima raznih vlasnika koji, prema odredbama ovoga Zakona, nisu mogli ustanoviti državno ili privatno lovište
- zakup prava lova u lovištu – upravnim ugovorom uređen pravni odnos čiji je predmet korištenje prava lova u skladu s ovim Zakonom [3].

➤ Lovišta

Lovište se ustanovljuje prema vrsti divljači koja prirodno obitava ili se uzgaja na površini zemljišta, koja udovoljavaju uvjetima staništa te vrste divljači. Ona se mogu ustanoviti kao otvorena lovišta, ograđena lovišta i uzgajališta divljači. Također prema vrsti lovišta mogu biti državna, privatna ili zajednička [3].

➤ Pravo lova

Prema ovom Zakonu pravo lova na lovištima u Republici Hrvatskoj ima vlasnik lovišta ili druga pravna ili fizička osoba ugovorom o pravu lova na lovištu. Također pravo lova se drugim pravnim ili fizičkim osobama daje po principu zakupa ili koncesije. Zakup prava lova se dobije na osnovu javnog natječaja na vremenski period od deset godina, dok se koncesija dobiva također po principu javnog natječaja na razdoblje od trideset lovnih godina i isključivo na državnim lovištima većim od 10 000 ha [3].

➤ Lovnogospodarski plan

Lovnogospodarski plan je osnovni akt kojim se detaljno uređuje gospodarenje, uzgoj, zaštita, lov i korištenje određenom divljači i lovištem za razdoblje od deset lovnih godina u skladu sa kapacitetom staništa, te brojnosti i stanjem populacije divljači koja se uzgaja u otvorenim i ograđenim lovištima. Sama osnova lovnogospodarskog plana se temelji na brojnosti vrsta divljači na određenom staništu.

Lovnogospodarski planovi moraju biti usklađeni sa šumskogospodarskim planovima, uvjetima i načinom korištenja poljoprivrednog zemljišta, prostornim planovima odnosno posebnim propisima iz područja prostornog uređenja, zaštite okoliša i prirode te međunarodnim ugovorima iz područja lova i zaštite prirode, kao i propisa Europske unije kojima se uređuje očuvanje divljih vrsta i prirodnih staništa.

Provedba lovnogospodarskih planova je obveza lovoovlaštenika, te bez odobrenog lovnogospodarskog plana nije dopušteno izvršavanje prava lova [3].

➤ Uzgoj i zaštita divljači

Uzgoj i zaštita divljači obuhvaćaju sve mjere i radnje propisane lovnogospodarskim planom, te brigu o drugim životinjskim vrstama i njihovim staništima.

Mjere i radnje propisane lovnogospodarskim planom su lovostaj, privremena zabrana lova, provedba radnji koje osiguravaju opstanak i razmnožavanje divljači lovišta, održavanje populacije divljači, smanjivanje štetne divljači, osiguravanje napoja divljači, čuvanje lovišta i slično.

Također u svrhu uzgoja i zaštite divljači lovoovlaštenik je dužan na lovištu imati stručnu službu za provedbu lovnogospodarskih planova i lovočuvarsku službu za čuvanje lovišta, te lovnika [3].

➤ Lov i korištenje divljači i njezinih dijelova

Lov divljači prema ovom Zakonu obuhvaća radnje traženja, dočekivanja, motrenja radi odstrela ili hvatanja divljači, vabljenja, praćenja, odstrel ili hvatanje divljači, skupljanje uginule divljači i njezinih dijelova i skupljanje jaja pernate divljači. Lov se mora obavljati u skladu s lovnogospodarskim programom uzgoja divljači. Sve radnje lova koje su iznimne ovim Zakonom uz ovlašteno rješenje nadležnog Ministarstva, smiju se izvršiti.

Također shodno ovom Zakonu zabranjeno je loviti divljač načinima i sredstvima kojima se divljač masovno uništava, odašiljačima zvuka, električnim omamljujućim napravama, umjetnim svjetlećim napravama, eksplozivima, mrežama, zamkama, samostrijelom, otrovima, zabranjenim oružjima, i slično.

Loviti divljač smije lovac koji posjeduje i nosi sa sobom lovačku iskaznicu i pismeno dopuštenje lovoovlaštenika, te ukoliko odstreljuje divljač treba sa sobom imati i oružni list za posjedovanje i nošenje oružja u svrhu lova. Lovачku iskaznicu izdaje Hrvatski lovački savez, kao dokaz da je lovac položio lovački ispit .

Odstrel divljači se mora vršiti sa lovačkim oružjem, odnosno lovačkim puškama, pištoljima i revolverima.

Lovci za lov smiju koristiti lovačke pse i ptice grabežljivice iz umjetnog uzgoja.

Prilikom lova na divljač lovu se trofeji, te trofeji divljači stečene u lovištu ocjenjuje komisija lovoovlaštenika, trofeji divljači se mogu iznositi van granica Republike Hrvatske uz propisani trofejni list [3].

➤ Štete i naknada štete

Lovoovlaštenik je dužan poduzimati sve prijeko potrebne mjere radi sprečavanja štete koju divljač može počinuti ljudima ili imovini, te on preuzima odgovornost za nastalu štetu ukoliko je nastala od njegovog lovišta. Stoga su ovim Zakonom propisane mjere za sprečavanje štete od divljači, a to su smanjenje broja divljači do brojnog stanja koje se može uzgajati u lovištu, osiguravajući dostatan napoj divljači, čuvanje usjeva i nasada, izgon sivljači s

ugroženog zemljišta, upotreba mehaničkih, električnih i kemijskih zaštitnih sredstava i slično.

Štete u lovištima su šteta na imovini koju je divljač prouzročila svojim djelovanjem, šteta prouzročena izvođenjem lova, te šteta na divljači i lovnogospodarskim i lovnotehničkim objektima [3].

➤ Upravni i inspekcijski nadzor

Poslove lovne inspekcije obavlja lovni inspektor, koji ima službenu iskaznicu i značku kao dokaz svog službenog svojstva, identiteta, prava i ovlasti. Lovni inspektor provodi pregled lovišta i objekata na njemu, provodi pregled i provedbu lovnogospodarskih planova, nadzire način provedbe lova, nadzire odstrel divljači. U slučaju nepravilnosti privremeno oduzima nezakonito ulovljenu divljač, naređuje privremenu zabranu lova divljači, naređuje privremene mjere za sprečavanje štete od divljači, obavještava nadležna tijela[3].

➤ Prekršajne odredbe

Ovim Zakonom su i određene prekršajne odredbe koje će svi sudionici na lovištu snositi ukoliko ne poštuju stavke ovog Zakona. Tako će se primjerice prema ovom Zakonu lovoovlaštenika za prekršaje i nepoštivanje propisa kazniti novčanom kaznom od 30 000 do 70 000 kuna, fizičku ili pravnu osobu koja obavlja stručne poslove u provedbi lovnogospodarskih planova za prekršaj u iznosu od 5 000 do 15 000 kuna, dok kazna za prekršaj odgovorne osobe u pravnoj osobi iznosi od 2 000 do 5 000 kuna. Također prema počinitelju prekršaja se uz novčanu kaznu mogu i izreći zaštitne mjere poput oduzimanja lovačke iskaznice u trajanju od jednog mjeseca do dvije godine, te zabrana lova za fizičku osobu odnosno obavljanje djelatnosti lova lovoovlašteniku u trajanju od jednog mjeseca do dvije godine [3].

1.1.2. *Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovu (NN 70/2010)*

Prema ovom pravilniku uvjeti lova divljači podrazumijevaju skup čimbenika koji u određeno vrijeme i na određenom prostoru omogućuju ili onemogućuju provedbu lova divljači.

Tako ovaj pravilnik propisuje zabranu lova ukoliko je divljač ugrožena elementarnom nepogodom primjerice poplavom, požarom, sušom, visokim snijegom, te ukoliko su nepovoljni vremenski uvjeti za lov. Također je obavljanje lova divljači zabranjen ukoliko bi lovom nastale ekonomski neopravdane štete na poljoprivrednim kulturama, šumama i vodenim kulturama, a osobito ukoliko bi lov ugrozio zdravlje ljudi, ostale divljači i životinjskih vrsta [4].

Ovim Pravilnikom je također određena i vrsta lova, koja ovisi o vrsti divljači koja se lovi i broju lovaca koji sudjeluju u lovu, te se prema tome lov dijeli na pojedinačni i skupni.

Pojedinačnim lovom se divljač lovi vabljenjem, dočekom, šuljanjem, potraživanjem, privozom zaprežnim kolima, privozom čamcem bez motornog pogona i pticama grabljivicama.

Skupnim lovom se divljač lovi prigonom, pogonom i kružnim lovom, te je zabranjen za lov krupne divljači.

Prema ovom Pravilniku propisano je da se lovačko oružje puni lovačkim nabojima zauzimanjem mjesta za početak lova kod pojedinačnog lova, davanjem znaka za početak lova kod skupnog lova. Za vrijeme trajanja lova divljači dopušteno je kretanje preko cesta unutar lovišta s ispražnjenim dugim vatrenim oružjem van zaštitne navlake pod uvjetom da se puške prelamače nalaze u preklopljenom položaju, a repetirajuće puške sa zatvaračem u otvorenom položaju i bez naboja u spremniku, dok kratko vatreno oružje treba biti u navlaci.

Također da bi prema ovom Pravilniku osoba smjela sudjelovati u lovu mora uza se imati lovačku iskaznicu sa važećom identifikacijskom markicom za tekuću lovnu godinu, te pisano dopuštenje ovlaštenika za pravo lova. Isto tako da bi osoba smjela odstreljivati divljač treba posjedovati oružni list za držanje i nošenje oružja u svrhu lova.

Lovačka iskaznica je javna isprava kojom se lovcu dokazuje da je osposobljen za obavljanje lova, izdaje ju Hrvatski lovački savez na zahtjev lovca, s rokom trajanja na pet godina, uz važeću identifikacijsku markicu koja se izdaje za pojedinu lovnu godinu.

Sl. 2. Izgled lovačke iskaznice [4]

Uz lovačku iskaznicu postoji i lovačka iskaznica za strane državljane, to su osobe koje su osposobljene za lov s važećom dozvolom za nošenje i uporabu lovačkog oružja u skladu s propisima zemlje od kuda dolazi, lovačku iskaznicu za strance im izdaje Hrvatski lovački savez. Lovačka iskaznica za strance važi za kalendarsku godinu u kojoj je izdana i vrijedi za sva lovišta u Republici Hrvatskoj.

Lovci prema ovom Pravilniku lov na divljač smiju obavljati samo uz pisano dopuštenje ovlaštenika prava lova na obrascu „Dopuštenja za lov divljači”, a

ovlaštenik prava lova je dužan voditi zapisnik o svakom obavljenom lovu na obrascu „Zapisnik o obavljenom lovu” [4].

LOVIŠTE: _____

OVLAŠTENIK PRAVA LOVA: _____

Serija: A

DOPUŠTENJE ZA LOV DIVLJAČI

BROJ: 000001

Na temelju članka 68. stavka 1. i 4. Zakona o lovstvu ("Narodne novine" br.140/05.), važeće lovnogospodarske osnove odnosno programa uzgoja divljači **dopušta se:**

_____ (ime i prezime)

broj lovačke iskaznice: _____ lov na sljedeću vrstu divljači:

Red. br.	Vrsta divljači	Spol	Dob	Gras kiznove (koznač)	Napomena
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Ovo dopuštenje za lov vrijedi od _____ do _____, uz sljedeće opće uvjete lova:
 Divljač je dopušteno lovit odstrjelom samo lovačkim puškama i naboima koji odgovaraju snazi i otpornosti pojedine vrste divljači koja se lovi (članak 66. stavka 1.).
 Odstrjel krupnih vrsta divljači dopušten je samo zrnom iz lovačke puške s užtjebljenim ojevima, osim divlje svinje koju se smije lovit i puškom sa glatkim ojevima i odgovarajućim nabojem (članak 66. stavka 3.).
 Zabranjeno je lovit potiautomatskim oružjem koje je izrađeno tako da sadrži više od dva naboja u spremniku (članak 66. stavka 4.)
 Kod skupnog lova dopuštenje se izdaje na ime osobe odgovorne za provedbu lova (lovnik/pratitelj), a popis sudionika lova i broj lovačke iskaznice nalaze se u prilogu ovog dopuštenja.

Napomena:

Dobra kob

Lovni pratilac: _____

M.P.

Ovlaštenik prava lova: _____

Sl. 3. Obrazac „Dopuštenje za lov divljači” [5]

LOVIŠTE: _____

LOVOOVLAŠTENIK: _____

ZAPISNIK O IZVRŠENOM LOVU

№ 000001

Zapisnik je sastavljen dana _____ godine.

Lov je obavljen na temelju dopuštenja broj _____ od _____ godine.

Lov je pratio lovočuvar: _____

U lovu je izvršen odstrel sljedeće vrste divljači:

Red. br.	Vrsta divljači	Spol	Dob	Grin klijunova (komada)	Trofejna vrijednost CIC	Težina divljači	Napomena broj oznake
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

Tijekom lova ispaljeno je _____ hitaca.

Promatani i ranjavanja divljači: _____

Osmotrena divljač: _____

Lovac: _____

Odgovorna osoba: _____

Sl. 4. Obrazac „Zapisnik o izvršenom lovu” [5]

2. NAČINI LOVA

Prema Pravilniku o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovu (NN 70/2010) iz uvodnog dijela ovog rada, dva su osnovna načina lova, pojedinačni i skupni, te se načini lova utvrđuju prema divljači koja se lovi i broju lovaca.

Neovisno o kojem se lovu radilo, potrebno je i poznavati kalendar lovidbe divljači, da bi se lov znao planirati.

Tab.1. Kalendar lovidbe divljači [6]

DIVLJAČ		RAZDOBLJE
DIVLJA SVINJA	vepar, nazime i prase	cijelu godinu
	krmača	od 1. srpnja do 31. siječnja
JELEN	jelen	od 16. kolovoza do 15. siječnja
	košuta	od 1. listopada do 15. siječnja
	tele	od 1. listopada do 28. veljače
JELEN LOPATAR	jelen	od 16. rujna do 31. siječnja
	košuta	od 1. listopada do 31. siječnja
	tele	od 1. listopada do 28. veljače
SRNA	srnjak	od 1. svibnja do 30. rujna
	srna i lane	od 1. listopada do 31. siječnja
MUFLON	muflon	cijelu godinu
	muflonka i janje	od 1. kolovoza do 31. prosinca
ZEC		od 1. listopada do 15. siječnja
LISICA		cijelu godinu (osim ženke kada je visoko bređa ili dok vodi mladunčad)
ČAGALJ		cijelu godinu (osim ženke kada je visoko bređa ili dok vodi mladunčad)
FAZAN		od 16. rujna do 31. siječnja

2.1. Pojedinačni lov

Pojedinačni lov je u većini slučajeva lov na krupnu divljač. Kao što i sam naziv „pojedinačni” znači, tada lovac sam lovi divljač ili uz pratnju lovnika, ukoliko je gost na lovištu. Samom pojedinačnom lovu prethodi višestruko osmatranje divljači, čiji je cilj procijeniti zdravstveno stanje, dob, spol i trofejnu vrijednost divljači koja se lovi. Načini na koji se provodi pojedinačni lov ili lov na krupnu divljač su:

- Vabljenjem;
- Dočekom;
- Šuljanjem;
- Potraživanjem;
- Privozom zaprežnim kolima;
- Privozom čamcem bez motornog pogona [6].

➤ Lov vabljenjem

Lov vabljenjem je tehnika u kojoj se za lov koristi pomoćno akustično tehničko sredstvo (vabilica) koje oponaša glasanje divljači, te se tako divljač nastoji primamiti. Vabilice kojima se vabi divljač su rikalica, vabak i pisak.

Vabljenje kao način lova se primjenjuje na lov običnog jelena, jelena lopatara, srnjaka, lisica i šojki kreštalica. Također lov vabljenjem treba biti u točno određeno vrijeme, tako se primjerice jelenska divljač vabi za vrijeme sezone parenja, a lisica oponašanjem glasanja njenog plijena.

Sl. 5. Prikaz nekad korištenih vabilica [5]

➤ Lov dočekom

Lov dočekom se dijeli na lov dočekom na zemlji i lov dočekom sa visoke čeke.

Lov dočekom na zemlji je prikladan za sve tipove lovišta i za sve vrste krupne divljači. Ovakav tip lova zahtjeva od lovca pomni odabir stajališta koji istovremeno omogućava dobru prikriivenost i čistinu za ciljanje kako ne bi došlo do rikošeta (skretanja zrna s putanje ukoliko udari o grančicu). Za ovakav tip lova također lovac treba poznavati smjer vjetra i kretanja divljači kako ga divljač ne bi osjetila. Ovakvom metodom lova se lovi predvečer ili rano ujutro kada divljač izlazi, pod uvjetom da lovac na odabrano stajalište dođe polagano uz zastajkivanje i osmatranje bar sat vremena prije nego divljač počne izlaziti.

Lov dočekom sa visoke čeke

Lov dočekom sa visoke čeke je lov pri kojem je lovac izdignut iznad razine tla i divljači. Prednost ovakve metode lova je dobra preglednost lovca, divljač teže može primijetiti ili nanjušiti lovca i sigurniji je hitac, odnosno putanja zrna jer je usmjerena prema tlu. U ovakvom lovu lovac također treba doći sat vremena ranije prije nego što divljač počne izlaziti, te uz zastajkivanje i osmatranje do čeke izvidi okolinu.

➤ Lov šuljanjem

Lov šuljanjem odnosno vrebanjem je najzahtjevniji i najuzbudljiviji način lova, jer u njemu je divljač u prednosti zbog razvijenosti svojih osjetila. Ovakav lov zahtjeva od lovca dobro poznavanje lovišta, navika divljači, te orijentacije u prirodi i dobro prepoznavanje tragova divljači. Osim toga ovaj način lova od lovca zahtjeva strpljenje, kondiciju, preciznost i oprez.

Kretanje lovca kod ovakve metode lova treba biti lagano i nečujno, uz česta zastajkivanja, osluškivanja, osmatranja, te u skladu sa ponašanjem promatrane divljači.

Lov divljači na ovaj način odvija se tako da kad lovac uoči divljač, da joj se prišulja na udaljenost sigurnu za hitac, a da ona to ne primijeti te puca. Također je bitno za napomenuti da se ne smije prikradati odnosno šuljati

divljači na svim mjestima unutar lovišta posebice ne u blizini hranilišta, pojilišta ili solišta.

➤ Lov potraživanjem

Lov potraživanjem je lov u kojem lovac najčešće sa psom pretražuje lovište, te nasumično lovi. Takav oblik lova je obično lov na ptice, zečeve, divlje svinje i medvjede.

➤ Lov privozom sa zaprežnim kolima

Lov privozom sa zaprežnim kolima je kada se lovac i lovnik voze na kolima (koje vuku konji, traktor ili terensko vozilo) kroz lovište, te u slučaju kad naiđe divljač, lovac neprimjetno silazi sa kola, dok lovnik nastavlja voziti kola. Tada divljač svoju pažnju bazira na kolima koja se kreću, a lovac se prikrada divljači do pogodnog mjesta za pucanje. Ovakav način lova se danas jako rijetko upotrebljava, jer se privoz prakticira motornim vozilima, te se divljač nauči na opasnost i bježi čim čuje zvuk približavanja motornih vozila.

➤ Lov privozom sa čamcem bez motornog pogona

Ova tehnika lova je takva da se čamac bez motornog pogona maskira vodenim biljem, da se neprimjetno može prići divljači, te se obično na taj način love divlje patke [7].

2.2. Skupni lov

Skupni lov je kada u lovu sudjeluje više lovaca i lovačkih pasa, te se njime najčešće lovi sitna divljač uz izuzetak lova na divlje svinje koje su krupna divljač koja se skupno lovi.

Skupni lov zahtjeva puno više organizacije za razliku od pojedinačnog lova, stoga je prije početka lova obavezno da lovnik lovcima iznese plan lova i broj divljači koji će se obuhvatiti odstrelom. Prilikom skupnog lova lovačka etika nalaže da se na sitnu divljač puca samo dok je u pokretu, dok trči ili leti.

Tehnike skupnog lova su:

- Lov prigonom;
- Lov pogonom;
- Kružni lov.

➤ Lov prigonom

Lov prigonom je tehnika skupnog lova u kojem sudjeluju lovci koji na stajalištima dočekuju divljač, te pogoniči koji sa psima dotjeruju divljač pred lovce.

Lov prigonom treba organizirati i isplanirati lovnik, te i on vodi skupni lov prigonom. On određuje lovce na vatrenu liniju, a njegov pomoćnik je vođa pogona te postavlja pogoniče i pse. Lovci koji čine vatrenu liniju definiraju čelnu i dvije postrane linije (planke). Takva postava vatrene linije je iz sigurnosnih razloga kako ne bi došlo do stradavanja od naleta divljači ili nehomičnog pucanja. Također razmak između lovaca mora biti oko 70 metara kako bi mogli nesmetano pucati, a da ne ugrožavaju sigurnu zonu susjednog lovca. Pogoniči se kreću na razmaku od 15 do 20 metara uz povremeno glasanje kako bi održavali pravilnu liniju koja je nužna za pogon, jer ukoliko divljač spazi neravninu odnosno pukotinu u liniji pogona kroz nju bježi van pogona.

Lovnik početak lova, zastoj u lovu radi izravnavanja pogoniča i svršetak lova označava, dogovorenim znakovima, odnosno puhanjem u lovački rog.

Po završetku lova prigonom svaki lovac pokazuje gdje je ranjena ili ustreljena divljač, te se u sljedeći prigon ide kad se pronađe sva divljač koja je pogođena.

➤ Lov pogonom

Lov pogonom je tehnika lova u kojem za razliku od lova prigonom nema vatrene linije, već se lovci kreću pravilno razmješteni sa pogoničima. U ovom načinu lova lovnik i njegovi pomagači vode lovce u početnu formaciju, odnosno u blagi polukrug. Polukrug formaciju čine tako da je između lovaca jedan ili više pogoniča u međusobnom razmaku do 45 metara, s tim da se kretanjem polukružna linija pogona poravnava i čini završnu liniju. Lovci u ovom lovu pucaju ispred sebe i u lijevo, te odstrijeljenu divljač skupljaju u hod.

Upravo zbog toga je lov pogonom težak oblik lova, jer se divljač diže na većoj udaljenosti od pogona, te se može spasiti bijegom, što zahtjeva od lovca kondiciju, brz hod, istančana osjetila i refleksi.

Kretanje lovaca kada love ovom tehnikom lova treba biti oprezno i lagano, bez naglih pokreta poput zastajkivanja i istrčavanja, te smiju gađati divljač tek kad ju čisto vide i kada su sigurni u pogodak.

➤ Kružni lov

Tehnika kružnog lova je ustvari inačica lova pogonom. U ovoj tehnici lova lovci i pogoniči se kreću u krug prema njegovu centru, pri čemu podižu ustrijeljenu divljač pred sobom.

Kružni lov da bi se organizirao zahtjeva predradnje na lovištu, poput iskolačenja središta kruga sa zastavicom kao orijentir, te je isključivo pogodan za veliki poljski teren gdje je dobra preglednost i velik broj lovaca. Također je prije ovakvog načina lova potrebno pregledati cijelo lovno područje gdje će se kružno loviti kako bi se mogao odrediti broj lovaca i pogoniča.

Kod kružnog lova lovnik i njegovi pomagači raspoređuju lovce i pogoniče u krug, na pozicije iz kojih kreće lov, te kad se formira krug na znak lovnika kreće lov. Početkom lova lovci i pogoniči polagano i jednoličnim hodom kreću prema središtu kruga, te se tako lovi dok promjer kruga ne dođe do sigurnosnog promjera kruga koji iznosi 300 m, kako ne bi došlo međusobnog ozljeđivanja lovaca sačmom [7].

3. OPASNOSTI U LOVU

Lov kao i svaka druga djelatnost koja se obavlja nosi sa sobom opasnosti od nastanka nesreća i nezgoda.

Stoga je potrebno težiti sigurnom lovu, koji se temelji na poštivanju pravila i propisa, te pribranosti i stalnoj koncentriranosti lovca na lov. Kad je lov siguran, doživljaj zadovoljstva lova i svega što lov pruža poput druženja, prijateljstva, relaksacije i uživanja u prirodi je potpun bez obzira na uspjeh lovnog dana.

Opasnosti u lovu najčešće nastaju kao posljedica ljudske nepažnje, nepoštivanja i nepoznavanja uobičajenih pravila lova, te nepravilnog rukovanja oružjem i streljivom.

3.1. Opasnost od nepravilnog rukovanja i uporabe oružja

Opasnosti od nepravilnog rukovanja i uporabe oružja najčešće uzrokuje čovjek, odnosno lovac uz ostale čimbenike, a to su:

- Nedovoljna praktična educiranost;
- Nepoštivanje sigurnosnih mjera i pravila lova;
- Neodgovornost;
- Neodržavanje oružja i streljiva na pravilan način,
- Alkohol, odnosno alkoholizirano stanje u lovu;
- Bolesti.

➤ Nedovoljna praktična educiranost

Nedovoljna praktična educiranost je veliki problem u sustavu školovanja, pa tako i kod lovaca. Prvenstveno da bi osoba koja nije lovac, a želi postati lovac mora položiti lovački teoretski ispit, te položenim ispitom postaje lovac.

Međutim onda se javlja problem u kojem mladi lovac sve teoretski perfektno zna, no u praksi se nikad nije sreo sa lovom ni oružjem, niti mu je omogućeno kakvo praktično sudjelovanje u lovu bez položenog ispita za lovca.

Stoga se preporuča mladim lovcima da se praktično uče od starijih kolega i stalno educiraju, kao i starijim i iskusnijim lovcima da s vremena na vrijeme osvježe svoje znanje o pravilima lova i rukovanju oružjem.

➤ Nepoštivanje sigurnosnih mjera i pravila lova

Do nepoštivanja sigurnosnih mjera i pravila lova najčešće dolazi zbog nedovoljne educiranosti i prevelike sigurnosti u svoje znanje o lovu.

Problem nedovoljne educiranosti su brzinske edukacije na tečaju za lovce, te je on očit za mlade lovce bez lovačkog iskustva. Dok problem prevelike sigurnosti u svoje znanje o lovu dovodi do nepoštivanja sigurnosnih mjera lova kod iskusnijih i starijih lovaca, jer koraci sigurnosno propisani za lov s vremenom njima postaju rutina te ih jednostavno nehotično zanemaruju.

Također jedan od razloga nepoštivanja sigurnosnih mjera kod lovaca je pohlepa i hvalisavost da baš on postigne najbolji odstrjel ili kod skupnog lova kad se lovac lovi preko prostora drugih lovaca u kontra smjeru lova.

Isto tako pri upotrebi lovačkog oružja pojedinci ne vode brigu o smjeru pucanja, pa ranjavaju kolegu lovca ili šetača misleći da je divljač [8].

Sl.6. Opasan lov preko prostora drugih lovaca [8]

Sl.7. Primjer sigurnog i opasnog lova [8]

Sl.8. Opasan lov ne razmišljajući o smjeru lova [8]

➤ Neodgovornost

Neodgovornost u lovu je u biti nepoznavanje mjera sigurnosti i pravila lova, te zanemarivanje uputa lovnika i samim nepoznavanjem istih svojim postupcima neodgovorno dovodi u opasnost sebe i ostale lovce.

Najčešći oblik neodgovornosti u lovu je neoprezni i brzopleti hitac koji završi u neželjenom smjeru, te samim time ugrožava lovca i druge lovce.

➤ Neodržavanje oružja i streljiva na pravilan način

Neodržavanje oružja i streljiva, neadekvatno spremanje i rukovanje, te oštećivanje smatra se jednom od opasnosti u lovu.

Neodržavanjem oružja ono se oštećuje, najčešća oštećenja su zaglavljenje naboja oružja i zatajenje udarne igle, te kad lovac pokušava sam na svoj način otkloniti takvo oštećenje nastaje opasnost. Oružje se također oštećuje nepravilnim nošenjem, u takvim se slučajevima cijev puške puni blatom ili snijegom što može dovesti do prsnuća cijevi, a to je po život opasno za lovca.

Opasnost u lovu i predstavlja nekorištenje adekvatnog streljiva za punjenje oružja, što zna u cijevi oružja stvarati podtlakove koji također mogu dovesti do prsnuća cijevi.

Također među ove opasnosti spada i neadekvatno nošenje oružja, koje predstavlja veliku opasnost ukoliko se nosi vodoravno, te ga je potrebno nositi okomito na leđima da cijev gleda u zrak. Isto to oružje se treba prenositi u koferima ili navlakama, te se držati u posebnom ormaru pod ključem odvojenim od streljiva.

Sl. 9. Nepravilno držanje oružja u lovu [8]

➤ Alkohol, odnosno alkoholizirano stanje u lovu

U lovu je pravilo, da je lov u alkoholiziranom stanju strogo zabranjen, no upravo je to čest slučaj tokom lova, pogotovo zimi kad se pije „jedna za zagrijati“. Korištenje oružja u alkoholiziranom stanju je velika opasnost u lovu, jer je lovcu

pod utjecajem alkohola smanjena sposobnost rasuđivanja, reagiranja i kontrole, što dovodi do nesmotrenosti i nemogućnosti kontrole pri upotrebi oružja što može dovesti do pogubnih posljedica.

➤ **Bolesti**

Kod rukovanja oružjem mnoge bolesti mogu dovesti lovca da u nekom trenutku može postati nesvjestan svojih postupaka, te da je u nemogućnosti kontrolirati svoje radnje. Jedna od takvih bolesti je dijabetes, te je potrebno da lovac koji je dijabetičar dobro brine o svom šećeru kako ne bi pao u hipoglikemijski šok, te time doveo u opasnost sebe i druge lovce.

Također prilikom rukovanja vatrenim oružjem potrebno je da su lovci u dobrom psihičkom stanju, jer primjerice rastresenost dovodi do nekontroliranih radnja i postupaka, što također može imati fatalne posljedice kao što je gubitak oružja, ne spremanje oružja i ostavljanje nadohvat djeci, ne pražnjenje oružja, itd [8].

3.2. Pravila lova i sigurnosne mjere u lovu

Već smo naučili da imamo pojedinačni i skupni lov, te svaki od njih ima svoje specifičnosti. Sukladno tome postoje određena pravila i sigurnosne mjere za svaki način lova.

➤ **Pojedinačni lov**

Najčešće opasnosti u pojedinačnom lovu su:

- Penjanje i silaženje s napunjenom puškom,
- Pad sa čeke;
- Prelaženje preko potoka i kanala sa (ili bez) napunjenim oružjem,
- Hodanje po skliskoj površini sa (ili bez) napunjenim oružjem,
- Stavljanje i vađenje napunjene puške u automobil,
- „igranje“ sa oružjem dok je puška napunjena, a ne zakočena.

Kod pojedinačnog lova koji je jednostavan i ne zahtjevan za razliku od skupnog lova, sigurnosne mjere su odgovorno rukovanje oružjem, te korištenje zaštitne opreme poput prsluka i odgovarajuće zaštitne obuće.

Sl. 10. Opasnosti pojedinačnog lova [8]

➤ Skupni lov

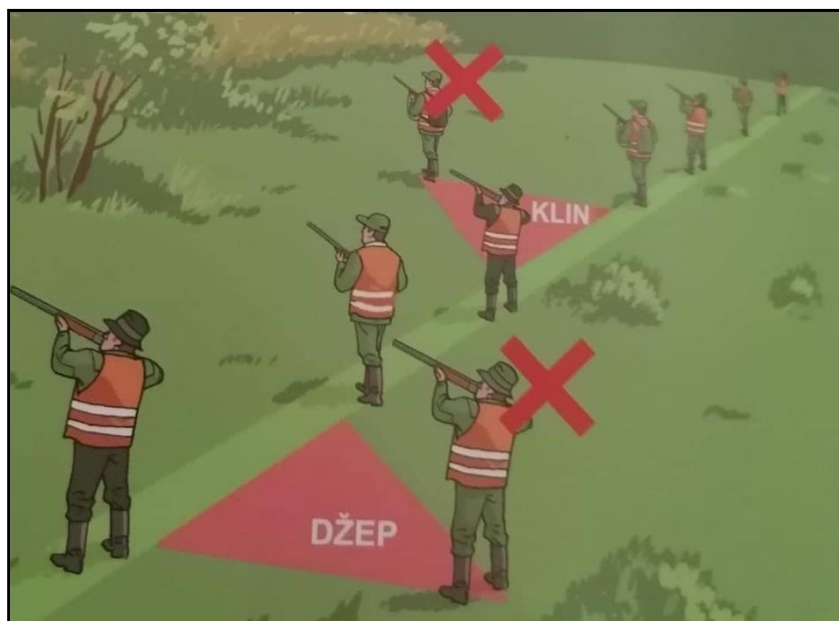
Skupni lov nosi višestruko više opasnosti od pojedinačnog lova, te za ovakav način lova treba poznavati osnovna pravila skupnih lovova.

Osnovna pravila kod skupnog lova na divlje svinje(krupnu divljač)

- Divlje svinje lovu se lovačkim puškama risnicama,
- Početak i završetak lova označava se trubom,
- Prije početka i poslije završetka lova nije dopušteno pucanje, te se puška treba isprazniti i biti otvorena,
- Puška se puni tek na stajalištu kad počne lov,
- Svaki lovac treba biti upoznat sa položajem stajališta susjednih lovaca prije početka lova, te smjerom kretanja pogoniča i smjerom vatrene linije,
- Zabranjeno je pucati u divlju svinju dok ne prođe vatrenu liniju,
- Zabranjeno je pucati u smjeru prigona,
- Lovac smije pucati tek kad je siguran da sa tim hitcem ne ugrožava sebe i druge lovce u lovu,
- Zabranjeno je napuštati svoje stajalište dok traje lov prigonom [8].

Osnovna pravila kod skupnog lova na sitnu divljač

- Kod lova na dlakavu sitnu divljač vrijede pravila kao kod skupnog lova na divlje svinje, dakle formacijom "vatrene linije",
- Kod lova na pernatu sitnu divljač vrijede pravila za lov sitne divljači, odnosno odmaknuti od površine lova 10 do 15 metara, te isto tako od susjednog lova,
- Pernata divljač se lovi u doletu, te je osnovno pravilo: Ne pucati nisko!, nego tek kad je divljač u naletu više od 30° u odnosu na površinu tla kako ne bi došlo do prosipanja sačme na ostale sudionike lova,
- Kod skupnog lova pogonom bitno je da se lovci drže linije lovaca kako ne bi došlo do opasnog nastanka „klina“ ili „džepa“,
- Ukoliko lovci ne poštuju pravila lova, lovnik prekida lov i ponovno vraća neodgovornog pojedinca u liniju lovaca,
- Potrebno je označiti pse reflektirajućim trakama, kako ne bi došlo do stradanja lovačkih pasa, koji se u skupnom lovu lako mogu zamijeniti za divljač.

Sl. 11. Opasni "Klin" i "Džep" u liniji lovac [8]

➤ Pravila za siguran lov

Pravila za siguran lov ili takozvanih „Deset zapovjedi za siguran lov“ treba poznavati i primjenjivati svaki lovac pri svakom lovu. Naravno uz to je potrebno da lovac u lovu koristi propisanu zaštitnu odjeću i obuću.

Pravila za siguran lov su sljedeća:

- Lovac treba paziti na sebe i svojeg kolegu;
- S oružjem je potrebno rukovati odgovorno i na siguran način;
- Potrebno je koristiti samo ispravno oružje i streljivo;
- Lovac kad ide u lov treba biti fizički spreman i ne rastresen;
- Kad je lovac sam u lovu, nikad ne treba biti siguran da je sam;
- Oružje uvijek osim kad strijelja treba držati u sigurnom smjeru;
- Lovačka oprema treba služiti za siguran lov i pravilan odstrjel;
- Treba poštovati upute lovnika i sigurnosne mjere u skupnom lovu;
- Lovačko oružje i streljivo potrebno je spremati na propisan način u ormaru, te obavezno taj ormar mora se moći zaključati;
- Oružje je potrebno nositi na propisani način (u koferu, futroli, otvoreno, prelomljeno) [8].

4. ELEMENTI ZAŠTITE

Elemente zaštite u lovstvu možemo podijeliti na lovnotehničke objekte, kao mjesta gdje se odvija djelatnost lova i zaštitne prsluke koje lovci koriste u lovu kao dio zaštitne opreme.

4.1. Lovnotehnički objekti

Lovstvo kao rekreativna djelatnost, ali i kao gospodarska djelatnost obvezuje lovoovlaštenika na provedbu mjera gospodarenja divljači, te se prema njoj unutar lovišta izrađuju razni lovnotehnički i lovnogospodarski objekti. Lovnotehnički objekti namijenjeni su lovu i korištenju divljači, te su izgrađeni u skladu s propisanom lovnogospodarskom osnovom.

Lovnotehnički objekti omogućuju kvalitetnije i jednostavnije gospodarenje divljači, te oni su:

- Zasjedi;
- Zaklonice;
- Osmatračnice;
- Otvorene ili zatvorene čeke;
- Natkrivene ili nenatkrivene čeke.

➤ Zasjedi i zaklonice

Zasjedi i zaklonice su jednostavne građevine male kvadrature, koje mogu biti na kopnenoj ili vodenoj površini ili ukopane u tlo. Također mogu biti stabilne ili prijenosne.

Njihova osnovna svrha je prikrivanje lovca tijekom lova na divljač, ali i za osmatranje u svrhu uzgoja i zaštite divljači. Zaklonice lovcu trebaju osigurati dobar pregled nad što većim prostorom. Da bi zaklonice imale potpunu svrhu potrebno ih je obložiti prirodnim materijalima poput granja, mahovine, zemlje, i slično, te moraju imati otvore za promatranje i pucanje.

Zasjedi se izrađuju od prirodnih materijala, te moraju biti konstruirani i napravljeni da omogućuju lovcu dovoljno mjesta za miran hitac [7].

Zasjedi i zaklonice kao objekt za lov, ne zahtijeva nikakve posebne sigurnosne uvjete prilikom izgradnje, jer su prizemne i vrlo male kvadrature, čime se ne ni u kojem slučaju sigurnost lovca u lovu ne dovodi u pitanje.

➤ Čeke

Čeke su visoki objekti u lovištu koji služi za doček i lov divljači, a ukoliko je isto visok objekt kao čeka u lovištu, a služi za osmatranje, nazivamo ga osmatračnica i iz nje je zabranjen lov. Čeke se grade na šumskim prosjekama, putovima, proplancima i rubovima šuma kako bi lovci s nje lovili krupnu divljač i grabežljivce. Dok se osmatračnice grade u na mjestima gdje je veća aglomeracija divljači, odnosno uz hranilišta, pojilišta i solišta.

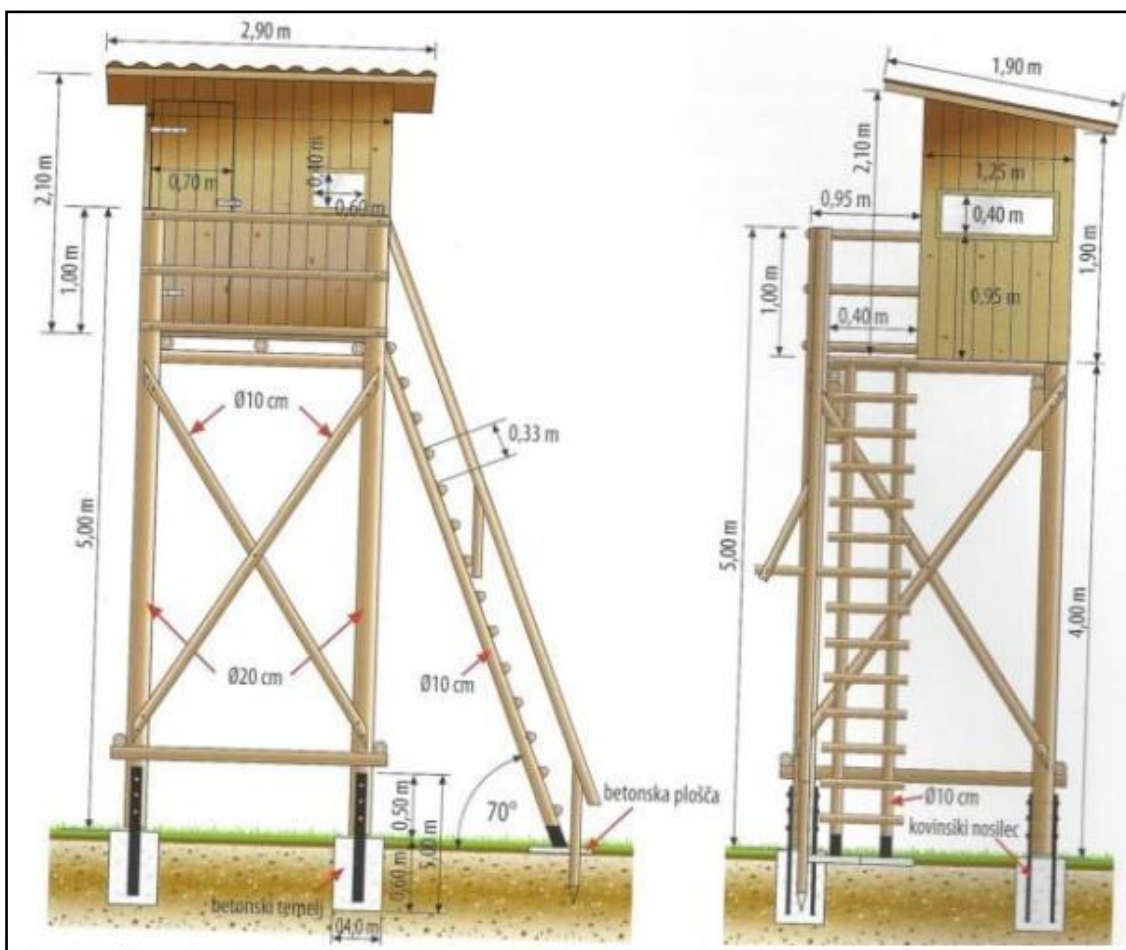
Osmatračnice kao takve koriste kako bi se nadzirala različitost vrsta divljači, brojno stanje divljači, omjer mužjaka i ženki, zdravstveno stanje, trofejna vrijednost i kondicija divljači u tom lovištu.

Čeke po vrsti mogu biti stabilne i prijenosne, odnosno rasklopne.

Stabilne čeke se grade po principu da se četiri nosača ukopaju u tlo, a na njih se postavljaju pomoćni nosači i na vrhu kabina. Kabina može imati krov ili ne. Krov čeke treba biti konstruiran tako da omogućava lovcu da u stojećem stavu nišani ili promatra divljač. U kabini iz ergonomskih razloga kako ne bi došlo do zamora lovca treba biti i stolica određene visine, tako da lovac kad sjedi da su mu stopala oslonjena na pod jer ponekad doček divljači traje satima. Međutim natkrivene kabine čeke mogu biti i skroz zatvorene. Takve kabine čak znaju imati krevet i grijanje. Sama kabina treba biti konstruirana tako da omogućava lovcu nesmetano nišanje divljači. Vrata kabine mogu biti postavljena sa strane ili u sklopu poda. Na čeku se penje sigurnim ljestvama s rukohvatom kako ne bi došlo do padova. Svaka čeka je drugačije visine jer nju uvjetuje okolni teren [7].

Rasklopne čeke, odnosno prijenosne su one koje se naslone na drvo ili stup, ili se u krošnje stabla ugradi visoka sjedalica.

Čeka kao građevina se smatra jednostavnom građevinom, međutim njen način gradnje kao ni sigurnost uporabe i korištenja na siguran način nisu propisani po nijednom propisu bilo vezano za gradnju ili zaštitu na radu. S obzirom na to smatra se da su lovci na čekama izloženi mnogim opasnostima koje mogu biti uzrokovane nepravilnom konstrukcijom i održavanjem iste.

Sl. 12. Konstrukcija zatvorene čeke [10]

Opasnosti na čekama su sljedeće:

- Ljestve - ljestve su nužni element za savladavanje razlike visine, no penjući se ljestvama lovac može ozlijediti zbog nepravilne izvedbe ljestvi, nepropisnog rasporeda poprečnih prečki, nepravilne širine ljestvi, dotrajalosti ili oštećenja ljestvi, te iz vlastitog straha od visine i vrtoglavice.

- Ograde - ograda služi za oslonac u penjanju i za stabilnost lovca pri nišanjenju divljači, stoga postoji opasnost od pada ukoliko ograda nije propisane visine, te ukoliko je oštećena ili je dotrajala građa ograde
- Vrata - nepostojanje vrata dovodi do opasnosti pada u dubinu, te također ukoliko se vrata nalaze u podu, njihova dotrajalost i oštećenost predstavlja opasnost.
- Podnica odmorišta - podnica ukoliko je loše izvedena i dotrajala predstavlja opasnost od pada.
- Ugrožena stabilnost cijelog objekta.

Da bi se spriječile potencijalne opasnosti na čekama, potreban je češći nadzor i kontrola čeka i osmatračnica, jer su one podložne negativnom učinku atmosfere, sekundarnim štetnicima u drvu, divljači i ljudima. Također nakon svakog većeg nevremena, štete od divljači ili neke elementarne nepogode poput poplave i požara, trebao bi se obaviti nadzor nad čekom, odnosno lovnotehničkim objektom.

Također opasnosti na čekama se mogu smanjiti i poštivanjem tehničkih građevinskih uvjeta, prema pravilima zaštite na radu, a to su:

- da razmak horizontalnih prečki nije veći od 30 cm,
- da debljina horizontalnih prečki zadovoljava propisanu nosivost i da je urezana u vertikalne prečke,
- da su zabranjene horizontalne prečke koje su prikovane čavlima za strane,
- da širina vertikalnih prečki minimalno treba biti 45 cm,
- da visina ograde na odmorištima treba biti minimalno 100 cm,
- da razmak horizontalnih prečki od ograde ne smije biti veći od 25 cm,
- da izvedba poda mora biti od mosnica minimalne debljine 50 mm.

Prema pravilima zaštite na radu bi trebalo i napraviti češće liječničke preglede vezane uz posebne uvjete rada odnosno rad na visini [9].

4.2. Prsluci

Lovci nemaju neku propisanu službenu lovnu uniformu, pa tako ni zaštitnu opremu. Njihova odjeća je najčešće maslinasto zelene boje kako bi se lakše stopili s prirodom i bili neuočljivi divljači, te ista mora biti od ne šuškvavih materijala kako ne bi šuškanjem odjeće preplašila divljač u lovu.

Međutim prsluke kao dio odjeće lovca smatramo zaštitnom opremom. Prsluk kao odjevni predmet ima zaštitne karakteristike, a to su:

- sadržava reflektirajuće elemente,
- podebljane džepove za metke.

Reflektirajući elementi na prslucima štite lovce pri lovu na način da se reflektirajući elementi lako uoče, čak i po lošem vremenu i gustoj magli. Na taj način se sprečava mogućnost zamjene lovca za divljač, te time se smanjuje mogućnost nehotečnog stradavanja u lovu na minimum.

Kako bi lovcima bio što ugodniji lov, oni sa sobom ne nose torbe za osobne stvari i streljivo, već sve to nose u prsluku. Upravo zato je bitno da prsluk ima puno džepova i podebljane džepove za nositi streljivo, odnosno metke, te se i iz tog razloga smatra elementom zaštite. Podebljani džepovi štite streljivo od vanjskih oštećenja, te tako omogućava ispravno funkcioniranje u vatrenog oružja i samim time očuvanje lovca od ozljeda koje nastaju korištenjem neispravnog streljiva.

Sl. 13. Lovački prsluk s reflektirajućim elementima [12]

6. ZAKLJUČAK

U ovom radu lovstvo smo sagledali sa malo drugačijeg stajališta, sa stajališta sigurnosti i zaštite na radu. Upoznali smo osnovnu pravnu regulativu lovstva, kako se lov dijeli, kakve opasnosti vrebaju u lovu, i tako dalje. Međutim dostupnost podataka o sigurnosti lovaca u lovu, te o opasnostima i samim elementima zaštite u lovstvu je jako oskudna, te struka bi na tome trebala poraditi.

Prvenstveno iz razloga što lovstvo u Republici Hrvatskoj nije više samo rekreacija i razonoda, već postaje prava gospodarska djelatnost, uz bok poljoprivredi i šumarstvu, te je i lovni turizam sve popularniji. Gdje se realno uz malo angažmana i volje može stvoriti bogati seoski turizam u kombinaciji s lovnim turizmom.

Lovac sa svog gledišta vidi opasnost u lovu samo vezano uz oružje i nalet divljači na njega, dok sa gledišta sigurnosti opasnost je u opremi lovca, odjeći i obući, ponašanju, neispravnim lovnotehničkim objektima i samoj infrastrukturi lovišta. Upravo iz tih razloga potrebno je lovstvo, odnosno lov kao djelatnost koju netko obavlja, popratiti sa pravnim propisima iz zaštite na radu, mjerama zaštite i uputama za lov na siguran način, kako bi lovstvo lovcima i gostima lovišta pružalo potpuno zadovoljstvo i sigurnost.

LITERATURA

- [1] Lov; www.wikipedia.org; 10.8.2019.
- [2] Hrvatski lovački savez; www.hls.com.hr; 19.8.2019.
- [3] Zakon o lovstvu (NN 99/2018)
- [4] Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovu (NN 70/2010)
- [5] www.lovac.info; 29.8.2019.
- [6] Milošević, D., Vujnović, Z.: Dokumentacija za lov; Lovački savez Požeško-slavonske županije; Požega; 2015.; str. 3-9.
- [7] Janicki, Z., Slavica, A., Konjević, D.: Lovstvo i zaštita prirode; Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Zagreb; 2003.; str. 21-29.
- [8] Grubešić, M., Gorišek, R., Vnučec, Z.: Sigurnost u lovu; Lovački savez karlovačke županije; Karlovac; 2016.
- [9] Tomas, Z., Ožura, M., Andrijašević, D.: Neki elementi sigurnosti i zaštite na radu za lovnotehničke objekte; Zbornik radova Zaštita na radu i zaštita zdravlja; Borik; 2012.; str. 87-91.
- [10] Leskovic, B., Pičulin, I., Ambrožić, L.: Divjadin Lovstvo; Lovskizvez Slovenije; Ljubljana; 2012.
- [11] www.hubert-bjelovar.hr; 11.9.2019.

POPIS PRILOGA

Popis slika

Sl.1. Logo Hrvatskog lovačkog saveza.....	2
Sl.2. Izgled lovačke iskaznice	9
Sl.3. Obrazac „Dopuštenje za lov divljači”	10
Sl.4. Obrazac „Zapisnik o izvršenom lovu”	11
Sl.5. Prikaz nekad korištenih vabilica	13
Sl.6. Opasan lov preko prostora drugih lovaca.....	19
Sl.7. Primjer sigurnog i opasnog lova	20
Sl.8. Opasan lov ne razmišljajući o smjeru lova	20
Sl.9. Nepravilno držanje oružja u lovu	21
Sl.10. Opasnosti pojedinačnog lova	23
Sl.11. Opasni “Klin“ i “Džep“ u liniji lovac.....	24
Sl.12. Konstrukcija zatvorene čeke	28
Sl.13. Lovački prsluk s reflektirajućim elementima	30

Popis tablica

Tab.1. Kalendar lovidbe divljači	12
--	----